

Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande esitamine arvamuse avaldus

Esitaja: Ken Post

Aadress: Nurme, Päraküla, Pärnu linn, Pärnumaa

E-post: knps900@gmail.com

Telefon: +372 5307 2553

Esitatud: 04.05.2025

Saaja:

Kaitseministeerium

Sakala 1, 15094 Tallinn

E-post: info@kaitseministeerium.ee

Viide: Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneering ja KSH

Arvamus ja vastuväide kaitsetööstuspargi (KTP) rajamisele Pärnu 1 alale.

Seoses avalikustatud riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruandega esitan siinkohal oma seisukoha Pärnu 1 planeeritava kaitsetööstuspargi vastu.

Rohevõrgustik

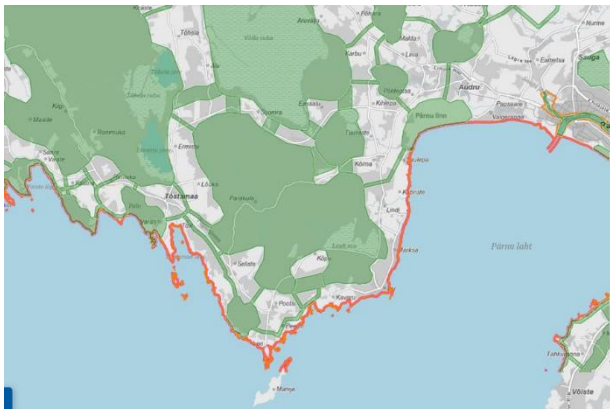
Kavandatav KTP asukoht paikneb looduslikult väärtuslikus rohevõrgustiku tuumalas, kus asuvad metsad, veekogud ja elurikkad ökosüsteemid.

PlanS § 6 p 17 järgi on rohevõrgustik eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tugialast ja tugialasid ühendavatest rohekoridoridest. Rohevõrgustiku säilimine tagab liigirikkuse, kompenseerib inimtegevusest juba kahjustatud piirkondade keskkonnahäiringut, leevendab kliimamuutusi, tagab inimestele puhta õhu, põhjavee jne. Planeeringuga kavandatud tegevus koos kaitseväge varustuslao kavandamisega ja koosmõjus erinevate kaevandustaotlustega samas piirkonnas toovad kaasa rohevõrgustiku tuumala ökosüsteemi täiendava killustumise, katkestades looduslike alade ühendused ning kahjustades pöördumatult elurikkust. Samale järeldusele on jõudnud ka KSH aruandes mõju hinnangus ekspert, et kavandatav tegevus on rohevõrgustiku ala killustav. Kui rohevõrgustiku seisund on vilets, siis see tähendab, et looduslikud kooslused on killustunud, kahjustatud või ei toimi enam tervikliku ökosüsteemina. Selle täiendav kahjustamine on oluline keskkonnaoht.

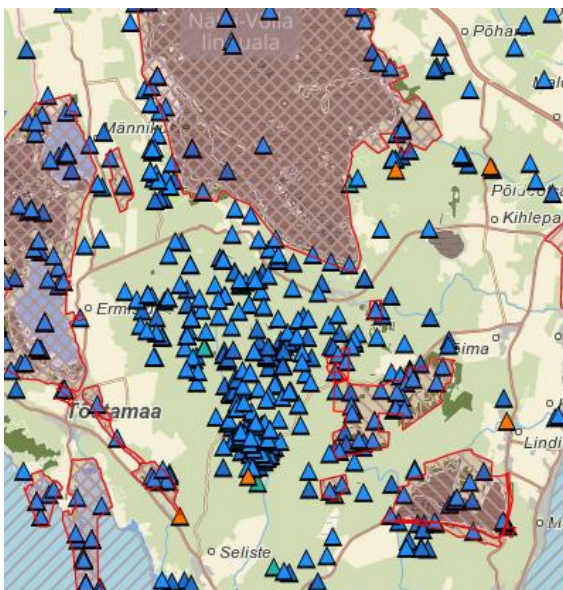
Eelevalt mainitud rohevõrgustiku tuumala on oluline Natura 2000 alade ökoloogilise sidususe tagamiseks. KTP on planeeritud vahetusse lähedusesse mitmele Natura 2000 alale, mille kaitseesmärkidega võib tegevus potentsiaalselt vastuollu minna. Vastavalt Looduskaitseaduse ja Euroopa Liidu õigusaktidele ning kohtupraktikale (sh Euroopa Kohtu otsus asjas C-127/02

Waddenzee), tuleb kavandatava tegevuse suhtes läbi viia täielik Natura hindamine, kui tegevus võib olulisel määral mõjutada Natura 2000 ala või selle sidusust. KSH aruandes toodud Natura eelhindamise järeldus, et kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu rakendamisel on välistatud ebasoodsa mõju tekkimine seal olevate Natura 2000 aladele (Nätsi-Võlla loodusala, Nätsi-Võlla linnuala, Lindi loodusala) ning nende alade puhul ei ole vajadust liikuda asjakohase hindamise etappi, ei ole õige kuna olulised ja kumulatiivsed mõjud on jäetud hindamata ning mõjualad arvestamata.

KSH aruande järgi tuleb kaitsetööstusparki vähemalt kolm A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtet, millest üks on RDX keemiatööstus, kus plaanitakse toota lõhkeainet. Lõhkeaine tootmine on KeHJS § 6 lõike 1 punkti 11 kohaselt olulise keskkonnamõjuga tegevus ja see tähendab, et lõhkeainetehase puhul on KMH kohustuslik ja seda tingimust ei saa kohaldada osaliselt, kuna keemiatööstuse rajamisega kaasnev õhusaaste mõjub lähedalasuvatele kaitsealustele liikidele, nende elupaikadele ja Natura 2000 aladele.

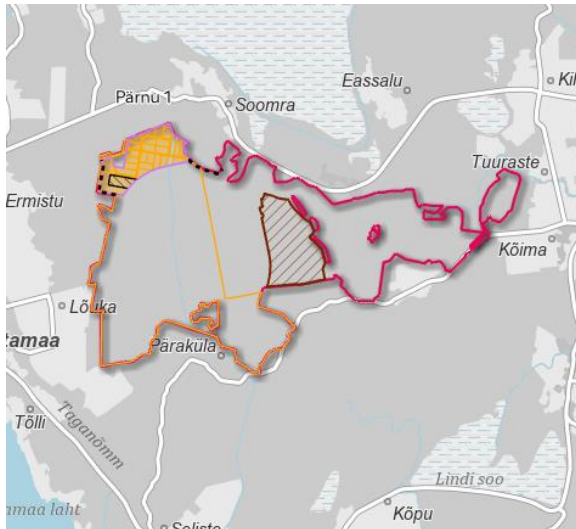


Kaardistatud rohevõrgustik Pärnu 1 planeeringu alal.



Natura 2000 ja looduskaitsealad.
(tumedalt märgitud)

Looduskaitse all olevad objektid,
seened, taimed, jne.
(kolmnurkadega märgitud)



Pärnu 1 ala (kollasega)

Pärnu 2, välistatud (punasega)

Ööpäevaringne töö

Tööstuspargis tegutsevate ettevõtete tootmine võib toimuda ühes või mitmes vahetuses ja ööpäeva ringselt. Ööpäevaringne tootmine erineb oluliselt üksnes päevasest tootmisest ja mõjutab keskkonda ning elukeskkonda laiemalt ja püsivamalt. Inimtegevusest tingitud müratase ei lange ka öösel, mil keskkond peaks olema rahulikum ja elusloodus taastumas. Öösel on inimeste ja loomade tundlikkus müra suhtes suurem, seega võivad samad müratasemed põhjustada öisel ajal suuremat häiringut ja unehäireid. Kaitsealad ja Natura 2000 alad on sageli tundlikud vaikusele ja vaikne öine periood on liikide ellujäämiseks ja paljunemiseks kriitiline. Ööpäevaringne töö tähendab alalist tehisvalgustust, mis segab loomade ööpäevast rütmi, eriti rändlinde, nahkhiiri ja putukaid, muudab elupaikade kvaliteeti ja võib vähendada liikide arvukust, võib mõjutada ka inimesi. MTÜ Loodusajakirjas on ka põhjalikumalt välja toodud, kuidas öine valgusreostus mõjutab ning häirib lindude käitumist, immuunsussüsteemi, paljunemist, rännet ja üldist stressi taset.

(<https://www.loodusajakiri.ee/uuem/wp-content/uploads/2021/01/valgusreostus.pdf>)

Pidev tootmine tähendab, et heitmed ja saasteained (NO₂, PM_{2.5}, VOC, CO jne) erituvad ka öösel, kui atmosfääriline hajumine on kehvem (rahulikum tuul, inversioonid). Öine saaste võib akumulēeruda maapinna lähedale, põhjustades kohalikus piirkonnas intensiivsemaid saastekogumeid. See mõjutab otseselt lähedal elavaid inimesi, elusloodust ja elupaiku.

Keskkonnamõjude strateegiline hindamine

Kõik tegevused keskkonnamõjude strateegilises hindamises (taimestiku, loomastiku, linnustiku, Natura 2000 uuringud) on viidud läbi kameraalselt, ehk siis andmeid koguti kaardi- ja kirjanduspõhiselt, mitte otseselt füüsiliselt kohapeal käies (st välitööna). KTP planeeringualadel ei ole varasemalt teostatud taimestiku uuringuid ega analüüse koondamaks vajalikku olemasolevat andmestikku asukohaalternatiivide võrdlemiseks. Kuna tegemist on rohevõrgustiku tuumalaga, kus asub mitmeid märkimata (või hiljuti märgitud) kaitsealuseid liike ja Natura 2000 vahetuses läheduses oleva piirkonnaga, siis tuleks teostada täielik KMH, et välja selgitada olulised (sh kumulatiivsed) mõjud ümbruskonnas olevatele loodusväärtustele ja kaitsealadele.

KSH dokumentidest ka väljendatakse, et Pärnu 1, Pärnu 2 on kõige vähem eelistatud alad võrreldes teiste alternatiividega, milleks on:

1. Põhja-Kiviõli ja Aidu- kõige eelistatumad alad
2. Piirsalu- eelistuse poolt teine valitud ala

Ajapikenduse taotlus

Sõltumata minu eelnevalt esitatud tähelepanekutest ja seisukohtadest, soovin taotleda täiendavat ajapikendust. Arvestades, et materjali mahukus ning põhjalik läbitöötamine nõuab rohkem aega, ei ole võimalik kõiki aspekte süvitsi analüüsida ja töötada läbi määratud ajavahemikus.